Veterinærinstituttet
Norwegian Veterinary Institute

Oslo

Ullevålsveien 68
P.o. boks 750 Sentrum - 0106 Oslo
Sentralbord 23 21 60 00 - Fax 23 21 60 01

Landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007 Dep
0030 OSLO

Ref:	Vår ref.	Dato
	18/14995-1	9. juli 2018

En foreløpig vurdering av innførsel av grovfôr fra EU-land

I forbindelse med tørke og grovfôrmangel i store deler av Sør Norge vil det være aktuelt å importere grovfôr. Et at spørsmålene som da reises, er hvilke land vurderes som tryggest å importere fôr fra.

Landbruks- og matdepartementet har rettet en forespørsel til Veterinærinstituttet om å gi en foreløpig vurdering av hvor man kan anbefale å importere grovfôr fra med hensyn på risiko for inntreden av smittsomme sjukdommer til Norge.

I vurderingen har Veterinærinstituttet lagt spesiell vekt på afrikansk svinepest (ASF) som er på fremmarsj i en rekke EU-land, men også andre sjukdommer er inkludert.

Sverige og Finland har ganske lik sjukdomssituasjon som Norge. Derfor vil det være mest gunstig å importere grovfôr fra disse landene. Nå er fôrsituasjonen, i hvert fall i Sverige, ganske lik den norske situasjonen. Derfor er det antagelig lite aktuelt å kjøpe fôr i Sverige. I Danmark er det utbredt med en del smittsomme sjukdommer slik som Salmonellose (bl.a. *Salmonella* Dublin), paratuberkulose og infeksjon med *Mycoplasma bovis;* sjukdommer som vi nærmest ikke har i Norge. Men dette er sjukdommer som i stor grad har reservoar i husdyrpopulasjonen og er dermed enklere å ha oversikt over smitteutbredelsen. Danmark er fri for ASF. Derfor er Danmark å anse som et land man kan vurdere å ta inn fôr fra.

Land i EU som har ASF endemisk, dvs De Baltiske land, Polen, Tsjekkia, Romania og Ungarn har også en stor villsvinpopulasjon som er smittet med sjukdommen. Villsvinpopulasjonen utgjør den største risikoen mht overføring av smitte til grovfôret, i disse landene. Viruset kan befinne seg i sjuke dyr, kadaver, sekreter og ekskreter inkludert avføring. Viruset har evne til å overleve lenge utenfor verten under gunstige forhold. Nå skal det også nevnes at ASF-viruset ikke smitter til drøvtyggere eller hest, men sannsynligheten for at noe av fôret som importeres, kan ende som fôr også til gris, er absolutt til stede. En syrebehandling av fôret som forårsaker en pH-senkning, kan muligens redusere /eliminere smittefaren, men dette har vi for lite kunnskap om i skrivende stund. Dessuten vil det være vanskelig å kontrollere om fôret virkelig holder en pH som er tilstrekkelig for eventuelt å eliminere ASF-viruset. Surhetsgraden i syrebehandlet grovfôr har som kjent, stor variasjon.

Det er beskrevet noen få tilfeller der fôring med grovfôr til gris har forårsaket introduksjon av ASF til besetningene, men vi har ikke mer dokumentasjon om og referanse til disse tilfellene. Veterinærinstituttet mener at sannsynligheten for å få inn ASF via importert fôr ikke er stor. Det er en rekke hendelser som skal inntreffe, for at det skal skje. Men konsekvensene kan bli veldig store dersom en smitteintroduksjon skulle inntreffe.

Veterinærinstituttet fraråder derfor å importere grovfôr i fra land med ASF.

Når det gjelder import fra andre EU-land som ikke har ASF, så har disse landene en rekke smittsomme sjukdommer som vi ikke har i Norge. Mange av disse smittsomme sjukdommene er knyttet til husdyrpopulasjoner. Det vil være områder innenfor disse landene som er fri for sjukdommer det er aktuelt å vurdere ved import av fôr, men da bør man evaluere de aktuelle områdene i hvert enkelt tilfelle.

Med hilsen

Jorun Jarp
beredskaps- og sikkerhetsdirektør

Tormod Mørk
fagansvarlig for storfe og kameldyr